

FUNKE v. FRANCIJA

(Eur. Court H.R., 25.2.1993, Series A no. 256-A)

G. Jean-Gustave Funke, nemški državljan, ki se je rodil leta 1925 in umrl 1987., je delal kot prodajni zastopnik in je živel v Franciji. 14. januarja 1980 so za ugotovitev podrobnosti o premoženju g. Funkeja v tujini trije strasbourški cariniki in policist preiskali njegovo hišo. G. Funke jim je priznal, da je imel v tujini več bančnih računov, vendar pa da trenutno nima nobenega bančnega izpiska. Med preiskavo so našli izpiske in čekovne knjižice tujih bank, kar so mu odvzeli. Nadalje so od njega zahtevali predložitev izpiskov za račune tujih bank, k čemur se je g. Funke zavezal, a se je kasneje premislil. Zaseženi dokumenti niso vodili do postopka zaradi kaznivega dejanja proti finančnim predpisom, ki urejujejo poslovanje s tujimi državami, ampak so sprožili postopek za razkritje listin. Prvostopenjsko sodišče ga je na poziv carinskih oblasti obsodilo na globo in mu ukazalo predložitev bančnih izpiskov. Sodbo je potrdilo Apelacijsko sodišče, Kasacijsko pa je zavrnilo njegovo pritožbo glede pravnih vprašanj. Gospod Funke je v svoji vlogi, ki jo je 13. 2. 1984 naslovil na Komisijo, trdil, da je kazenska obsodba zaradi nepredložitve zahtevanih listin kršila pravico do poštenega sojenja in načelo domneve nedolžnosti, da njegov primer ni bil obravnavan v razumnem roku in da sta preiskava in zaseg kršila 8. člen.]

I. Zatrjevane kršitve 1. in 2. odstavka 6. člena

A. Poštenost postopka in domneva nedolžnosti

2. Bistvo pritožbe

(a) 1. odstavek 6. člena

41. Po predlogu vlagatelja je njegova obsodba za nerazkritje listin, zahtevanih s strani carine, kršila v 1. odstavku 6. člena zagotovljeno pravico do poštenega sojenja. Trdil je, da so oblasti kršile pravico, da ne poda dokazov zoper samega sebe [right not to give evidence against oneself], ki je temeljno načelo, zagotovljeno v pravnih redih držav podpisnic, v Evropski konvenciji in v Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah. To so kršile, s tem ko so začele kazenski postopek in pri tem računale na izsiljeno sodelovanje gospoda Funkeja pri obtožbi zoper sebe, namesto da bi vložile pritožbo glede prestopka zoper predpise, ki urejujejo finančne posle s tujimi državami. [...]

42. Vlada je poudarila deklaratorno naravo francoske carine in kontrolnega reda pri menjavi, ki posle davkoplačevalcev varuje pred sistematičnim preiskovanjem, vendar v zameno za to nalaga dolžnosti, kot je dolžnost za določen čas obdržati papirje, ki zadevajo prihodke in imetje, in njihova predložitev na zahtevo oblasti. [...]

V pričujočem primeru carinske oblasti od gospoda Funkeja niso zahtevale priznanja prestopka ali da jim priskrbi dokaze zoper sebe; prosile so ga zgolj za izročitev podrobnosti o dokazih, ki so jih našli cariniki in ki jih je priznal, to so bančni izpiski in čekovne, knjižice odkrite med preiskavo. [...]

43. Komisija je prišla do enakega zaključka, predvsem na podlagi posebnosti preiskovalnega postopka v poslovnih in finančnih zadevah. Menila je, da dolžnost predložiti bančne izpiske in naložena denarna kazen nista kršila načela poštenega sojenja. [...]

44. Sodišče navaja, da so se carinske oblasti za obsodbo gospoda Funkeja zavzele z namenom pridobiti si določene listine, o katerih so bile prepričane, da obstajajo, čeprav niso bile gotove v to dejstvo. Zaradi nezmožnosti ali nenaklonjenosti pridobitvi listin na druge načine so poskušali prisiliti vlagatelja samega, da bi jim priskrbel dokaze prestopkov, ki naj bi jih domnevno storil. Posebnosti carinskega zakona ne morejo opravičiti takšne kršitve pravic vsakega „obdolženega kaznivega dejanja”, v avtonomnem pomenu tega izraza v 6. členu, da molči in ne prispeva k samoobtoževanju. Zatorej je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena.

(b) 2. odstavek 6. člena

45. Sodišču na podlagi zgornjega sklepa ni potrebno preučiti, ali je obsodba g. Funkeja kršila tudi načelo domneve nedolžnosti.